

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 pelletsor egyszeri hirdetése
 15 f. Közlemények sora 40 f.

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

Szerkesztőség és
 :: kiadóhivatal ::
Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::

A világháború közepette.

Ma, a világháború 22-ik hónapjában, sajnos, még mindig vannak olyanok, kik nem emelkedtek a helyzet magaslatára, nem látják, hogy a most folyó emberfeletti tusa egy új világrend megszületésének előjátéka. Kicsinyes gondolkozással, megrögzött előítéletekkel meggátolni vagy megakadályozni a bekövetkezendő jövőt nem lehet; az ellentmondást nem tűrően, minket felülmuló erővel tör magának utat. Hogy mit hoz, mit rejt magában, ezt nem tudjuk. De alkotásaihoz s az eddig feltárt és lefektetett elveihez mindnyájunknak simunia kell. Kétségtelen tény azonban az, hogy a harcnak pálmáját az fogja elnyerni, aki minden tekintetben a helyzethez leginkább alkalmazkodni tud és az alkalmazkodás nemcsak a fegyveres erőre, hanem a *penzügyi felkészültségre* is egyaránt vonatkozik. A kettő fölött oly erős a kapocs, hogy egymás nélkül eredményt felmutatni egyik sem képes.

Az államnak száz- és százféle módja volna ahhoz, hogy a háború folytatásához szükséges tőkét beszerezze. Sokkal egyszerűbb, sokkal kevesebb munkát

igényelne az a sok más mód. Nem! Az állam mégsem fordul ehhez, mert igen jól tudja, hogy nemcsak karddal vereszkünk, de pénzügyileg is harcban állunk ellenfeleinkkel, tehát minden elhibázott pénzügyi lépés katasztrofálissá válhatna az országra. A nemzeti kölcsön sikere pedig teljes nyíltsággal tárja fel a helyzetet és bizonyosságul szolgál annak, hogy az ország ereje lankadatlanul fennáll.

A hadikölcsön-jegyzést tehát nem hazafias érzéssel, nem üzleti szempontokból kell megítélni, hanem a lét és nemlét kérdését kell felvetni, a jövő létét, a jövő generáció életerejét, melyet nincs jogunk, mint a gyermek a játékszert, könnyelműen eldobni.

Lássá be mindenki, hogy önmaga ellen vét, ha erejéhez mérten a kötelességből nem veszi ki részét, mert igen jól tudjuk, hogy a háború után, a háború által elnyomott gazdasági élet megint fel fog a maga teljes egészében támadni, de hogy feltámadhasson, biztos alapokon kell lábraállania, mert ha pénzügyileg ingoványos talajra építjük gazdasági életünket, egész gazdasági életünket s nemzeti életünket is veszélyeztetjük. Erre különben igen sok példa van a történelemben.

□□□

A Kárpátok ünnepe.

Eperjes, május 1.

A mi májusunk, mikor dalba kezd itten a Felvidéken és virágot fakaszt a szunnyadó ós életeréből, sokkal mélyebb tartalmat fejez ki, mint az ország többi részén, mert mi a lelkünkben is hordoztuk a télnek zuzmaráját és szívünkben is megőriztük kegyetlen, dermesztő ujjának nyomait . . .

A mi májusunk nemcsak azért kedves nekünk, mert ekkor érezzük a természet első, mélyebb szívedobbanását, hanem, mert itten halt meg az a hatalmas emberkolosszus, amelyet kancsukákkal úzótt, vert idáig a muszka cár.

Valamikor, nem is oly rég — különben hagyjuk az eltemetett gyászt sírjában pihenni! Hiszen az élet megmutatta, mit jelent ránk nézve a «szorongattatás». Miért kellene ezeket felidézni éppen virágfakasztó május reggelén? . . . Miért beszéljünk a multnak ránk szakadó gyászáról, mikor a jelen örömmünnepeyeről akarunk szólni?

*

Az állami tanítónőképző-intézet, az ev. polgári leányiskola és a vele kapcsolatos kereskedelmi iskola, valamint az ev. Kollégium főgimnáziuma és tanítónőképző-intézete, úgyszintén a kir. gör. kath. tanítónőképző-intézet a diadalmas kárpáti harcok emlékére május 1-jén, hétfőn d. e. 11 órakor a városi Vigadó nagytermében ünnepélyt rendezett, amelynek igen sikerült programpontjait páratlanul szép számban megjelenő és meleg érdeklődést tanúsító közönség kísérte végig. Az ünnepély műsorát a Himnusz vezette be, melyet a cs. és kir. 66. számú gyalogezred zenekarának

TÁRCA.

Gorlice.

*A Kárpátokban — ott üvölt a harc,
 Föl, föl magyar, ha élni még akarsz! —
 A muszka ár súg — már a völgybe ér le,
 Önön hasádban tör le, verbe fojt,
 S elmondja majd a késő kor meséje,
 Hogy hajdan itten Árpád népe volt.*

*S megy a magyar, megy bátran ellene,
 Vészre a nagy ósók szelleme;
 De mindenütt, északról és keletről
 Ösönlik rá a szörnyű áradat,
 Kap friss erőt, az egyik sor ha megdől,
 S támadja egyre a védő hadat.*

*Amerre tombol, vad csordája dül,
 Nyomán halál jár, merre átvonul,
 Halomra dőlnek már az árva falvak,
 A hársorok helyén rom-omladék...
 As élet eltűnt, a romok kihaltak,
 Tarlott a föld, földönfutó a nép.*

*S mi szívssorongva lessük a napot,
 Lessük szavát, ki mentő hírt kapott;
 De erre had nem védi városunkat,
 Felénk a muszka útja nyitva áll...
 Nem dülja-é fel békés otthonunkat?...
 Oh csoda less csak megmentése már!...*

*Sint a nagyúr most, a germán hadúr —
 És hada csendben titkon felvonul.
 Hosszan húzódik a muszkanak árka,
 Áttörhetetlen, szírtkemény a gát;
 As ellenséget most nem erre várta —
 Olyan biztosnak érsi itt magát!...*

*Egyszerre dördül most a támadás,
 Egyszerre ezer gőy-órids.
 Mint posdorját, úgyszórvja szét az árkot —
 Ott ellendülni nem tud senki se'...
 A bosszúdálló végszet lelke jár ott...
 S áttörve a gát. És volt Gorlice.*

*Így szabadult meg a magyar határ.
 A betörő im megvan törve már.
 Elvdgva itt bent nagy tömeghadttul*

*Nem bírja már a harcot egyedül:
 Elöl hadunk, új ellensége hátul —
 Így merre rés nyílt, futva menekül.*

*Egy éve most, hogy láttuk a csodát,
 A győzelemnek sengjük el dalát,
 Zengjük az égnek, sengjük dhítattal,
 Minket nem isgat gyáva káröröm;
 A szent igazság hite fölmagasztal,
 As leng ma dt es ünneplő körön.*

*Jer, ifjúság, jer — ünnepeljetek,
 Szálljon fel égre busgón lelketek!
 Adjunk hálát a hadak Istenének,
 Akinek hittel, vérrrel dídoszánk;
 Zengjen ma büszke diadalmi ének,
 Hogy as ellentől megtisztult hasánk.*

*Igaz, a harc dül, dül még mostan is,
 De ki as örök igazságba' hisz,
 Búsó reménnyel nési már a nagy bajt:
 As igaz Isten tart itéletet!
 Rabló-szövetség büntetést arat majd —
 S mi hittel kezdjük as új életet!*

1916.

Csengey Gusztáv.

Szerdán, május 10-ikén

5, 7 és 9 órai kezdettel:

A XX. század asszonya

Dráma 3 felvonásban. :: Főszereplő: EVA SPEYER.

A kapitány felesége :: Szenzációs vígjáték.
 Főszereplők: ALSTRUP és BUCH.

A nagybácsi vendégei :: Bohózat.

OLYMPIA

Szombaton, május 13-ikán

5, 7 és 9 órai kezdettel:

A leláncolt akarat

Misztikus történet
 3 felvonásban.

Comp. újdonsága. GUNNAR TOLNÁSS (a jövő Psylandere) felléptével.

A miniszter úr Vígjáték. **A szoknyahős** Komikus.

A nadrágos Ámor Kacagtató. **Dramsell** Természeti.

kisérete mellett énekelt el a közönség. Ezután Flórián Kató, az ev. polg. leányiskola tanulója lépett a pódiumra és melegen, hatásosan, művészi erővel szavalt el Kiss Menyhért «Magyarok» c. költeményét. Varázsteljes előadását, készségét és biztos fellépését semmi sem koszorúzhatta meg jobban, mint az a sok ováció és heves tapsvihár, amiben a közönség részesítette a költemény elszavalása után.

Az ünnepi beszédet Gömör János, az ev. Kollégium főgimnáziumának igazgatója mondta el. Az ünnepély középpontját képező, stílszerű, mely, egyéni benyomásokból fakadó beszédében megkapóan domborította ki mindazokat a mozzanatokat, melyek az orosz invázió idején felejtethetetlen, szomorú nyomokat hagytak lelkünkben és erőteljesen domborította ki mindazt az energiamegfeszítést, melyből büszkén tör elő a magyar katona legendás alakja, hogy felírja nevét az utódok szívébe az örökkévalóság jegyében. Tartalmas, festői színezésű beszédét lelkes eljenzés és meleg tapsvihár kísérte.

A negyedik pontot Szőke Andornak, az ev. kollégiumi tanítóképző-intézet tanulójának szavaltata képezte. Sassi Csaba: «Előre!» című költeményét adta elő mély átérzéssel és biztos hanghordozással. A szép lendületes költeményt a fölé már megszokott emócióval és színező erővel párosította. A közönség sokáig szünni nem akaró tapsal adózott az ifjú, tehetséges szavalónak.

A következő pont egy igen sikerült és kedves száma volt az ünnepélynek. Ebben az állami tanítónőképző-intézet énekkara szerepelt Moyzes Miklós tanár vezetése alatt. Az a meleg hang, ami a kedvesen csengő és vonzó énekből (Petőfi—Moyzes: Lant és kard) kiáradt, nagy hatást és mély lelki visszhangot keltett a közönség minden egyes tagjának a lelkében.

Igen rokonszenves, kedves, kiemelkedő, tanulságos és egyéni benyomásokon nyugvó beszéd színezte a következő pontot. Gerbery Sándor, a gör. kath. tanítóképző-int. igazgatója mondta azt el. Páratlanul megkapó ecsetvonásokkal színezte azt a nemzeti öntudatot, mely kell, hogy mindnyájunkat felekezeti különbség nélkül eltöltsön, ha valaki illetéktelen kezekkel meri megérinteni a mi hazánk földjét. Sokáig tartó és meg-megújuló tapsvihár kísérte végig beszédét.

Az utolsóelőtti pontot Grünstein Béla, az ev. kollégiumi főgimnázium tanulójának szavaltata ékesítette. Csengey Gusztáv «Gorlice» című költeményét szavaltta közvetlenül és kellemes hangon. Az ünnep alapeszméjét híven visszatükrözött költemény ünnepi, lendületes, patetikus hangja mély nyomokat hagyott a közönség lelkében. Úgy a szerzőt, mint a szavalót sokáig szünni nem akaró meleg eljenzéssel tüntették ki.

A Szózat elneklésével, mely a cs. és kir. 66. sz. gyalogezred zenekarának kísérete mellett ment végbe, az ünnepély véget ért.

A Vigadó főbejárata előtt kitett urnák útján eszközölt gyűjtés a Kárpátoknak hazánk védelmében elpusztult falvai javára háromszáz és egynehány koronát eredményezett.

A kassai szintársulat Eperjesen. Mit játszanak?

Háború ide, háború oda, Eperjesen ma mégis csak a legnépszerűbb téma: a színház. Mióta nyilvánossá lett, hogy Faragó Ödön jeles társulatával városunkba rándul, egyébről nem esik szó, mint a várható szenzációs estéről, előadásokról. Sok szó esett lapunk hasábjain a kassaiak művészlelkű direktoráról és kiváló társulatáról, közöltük már az előadások sorrendjét is, de arról kevés szó esett, hogy milyen repertoár pereg le nemsokára előttünk, pedig a közönség e tekintetben már a kíváncsiságot forrponjtjára hevítette.

Kezdjük mindjárt az operákon. Három operaelőadásunk lesz: *Hoffmann meséi*, *Traviata* és *Fauszt*. Az intelligens közönségnek nem kell magyarázni, hogy e zenei alkotások milyen közkinccsei a művelt emberiségnek. Hozzá kell tennünk azt is, hogy par excellence operaénekesek játsszák a főszerepeket; hogy milyen grandiózításban lesz részünk, az mindenki előtt kétségtelen.

Az operettek között foglal helyet az idei szezon diadalmas sikerű valamennyi terméke. Látni fogjuk: *A mozitündért*, *A lengyelvért*, *A császárnét*, *Zsuzsi kisasszonyt*, *Vagy ő vagy senki-t* és a hatalmas sikerű *Magnás Miskát*. Ezek közül bármelyik is valóságos gyöngye az operette-irodalomnak.

A drámák és vígjátékok között csodálni fogjuk

Bródy nagyszerű *Lyon Leáját*, Drégelynek a Vojnits-díjjal kitüntetett *Kisasszony férjét*, a kedélyesen víg és boszorkányosan gyors cselekményű *Jó éjt Muki-t*, Heltai bájos darabját, a *Tündérlaki lányokat*, Földes országos híru darabját, a *Grün Lilit* és Gábor Andor szeniális színjátékát: *Ciklament*.

Szép, gazdag műsor áll szemünk előtt. Ami jó, nemes alkotást csak el tudunk képzelni, azt mind élvezni fogjuk. Csak a közönség tegye meg most már kötelességét. Pártolja, kedvelje, szeresse a magyar kultúra embereit.

SZÉCHENYI-KÖR.

Nagylelkű adomány. A Széchenyi-kör szeretett védnöke és alapítója, dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t. a következő könyveket volt szives ajándékba megküldeni a Kör könyvtárának:

- Berzeviczy A.: Elnöki megnyitóbeszéd a Testnev. Tanácsban, 1913.
- Beatrice d'Aragon, Reine de Hongrie (két köt.) Páris, 1911., 1912.
 - Humanismus und Weltkrieg, Wien, 1915.
 - A háború eddigi mérlege, 1915.
 - Fabriczy Kornél emlékezete (akad. emlékezés), 1914.
 - Le nozza di Beatrice D'Aragona, Roma, 1911.
 - Impressions de Grèce, 1913.
 - Görögországi útirajzok, 1913.
 - Michel-Angelo s Shakespeare sonettjei, 1914.
 - Arag. Beatrix királyné életére vonatkozó okiratok 1914.
 - Quel che s'impara dalla guerra, Roma, 1915.
 - Griechische Reiseskizzen, München, Leipzig, 1914.

E könyvek nagyban fogják gazdagítani Körünk könyvtárát és beszédes bizonyítékai lesznek annak a benső viszonyoknak, amely a Széchenyi-kör s nagynevű alapítója között fennáll és bizonyítéka annak a nagy szeretetnek és jóakaratsnak, amelylyel védnökünk Körünk iránt mindenkor viseltetett. A nagylelkű adományért ezúton hálás köszönetét fejezi ki a Széchenyi-kör elnöksége.

Szereteadományokat a frontra szállít a Hadségélyező Hivatal átvételi különítménye, IV., Váci-utca 38. sz.

Bredeczky jellemzéséhez.

Irta: dr. Horváth Ödön.

... Milyen kiapadhatatlan szépségekkel volt tele Bredeczky Sámuelnek szíve és lelke!...

Ennek igazán híu képét festette meg ő maga!

Híu képét festette meg műveiben, leveleiben, naplóiban; amelyeknek minden sora igazán arról a szív- és lélekemességről beszél, amely neki sajátja volt és amely őt környezetének és korának olyan valóban kiváló férfivá tette.

Mintha önkénytelenül is saját magának, saját lelki lényének «önarcképét» óhajtott volna megfesteni!... Híven, kitartóan és mindenekelőtt nagy igazsággal rakta egymás mellé az e tekintetben is mintegy művészi gyakorlatossággal megáldott kéznek vonásait, amelyeknek mindenike az oly biztosan rajzolt árulja el őbenne, és illesztette egymás mellé a soha el nem halványuló színeket, amelyeknek minde-nike az egész rokonszenves alakot környezeté-

nek háttéréből oly határozottan kilépővé, ki-domborodóvá teszi előttünk!...

És ehhez az annyira sikerült, híu képhez gondoskodott ő valóban megfelelő keretről is! Keretről, amely az egész képpel oly szembe-ötölően teljes összhangzásban áll. Amely a képet gyöngédten és híuen övezi. Amely azt olyan befejezettnek, egésznek tünteti fel. Amelynek gazdag aranyozása el nem halványulhat előttünk semmikép!... És ez az annyira méltó és becses keret nem más, mint az ő egész élete, amely a körülövezett képpel igazán nem volt ellenmondásban soha!

Én, amikor ezzel az annyira rokonszenves képpel foglalkozom, nem érzek magamban hivatottságot arra, hogy azt a maga egészében mutassam be. Csupán egyes vonásokat és egyes színeket szeretnék futólag, azonban a lehető híúséggel visszaadni. A legszembetűnőbbeket és legjellemzőbbeket! Azokat, amelyek ennek a képnek a szemlélésénél lelkemet a leginkább

megragadták és amelyeket szeretnék magam is el nem feledni soha!

Hogy milyen tiszta és gyöngéd érzelmekkel volt eltelve felesége, gyermekei, szülői és testvérei iránt: azt előbbi cikkeimből volt alkal-mam sokszorosan megvilágítani. Elég legyen milderre vonatkozólag mostan csupán vissza-idézni az emlékezetbe azt, amit már róla el-beszéltem!

Különösen nyitva volt lelke a barátság szent érzelmé előtt is, amelyről — Ciceróval — azt tartotta szintén, hogy: mintha a világot a nap-tól akarná megfosztani az, aki azt a barát-ságtól akarja megfosztani!... Mily megraga-dóan melegek azok a baráti levelek, amelyeket ő írt és amelyeket ő kapott! Mennyi hí-séges szeretetet árulnak el barátainak az ő Emlékkönyvébe írt szebbnél-szebb emléksorai és milyen odaadással őrizte ő ezeket mindig! Főképen mily megindítóan bensőségteljes az a levelezés, amelyet a Poprádon született híres

Csak azoknak a cigarettázóknak,
kik egészségükre való tekintetből szívesen költenek naponta 2-3 fillérrel többet:
MODIANO-clubspecialité szivarkahüvelyek

Orvosi tanácsra a hüvelyeken nincsen sem bron, sem szinnyomás,
de minden hüvelyben benne van viznyomással a gyáros aláírása: *S. J. Modiano*

Sötétlő éjszakának az égen és a nyelvén; mikor csak az árnyak a virágvirte, har- kezünk egymass zott srapnellhüve szakadozott kato

... Az ágyú mikor az oroszok nelt, mikor — e messzebb, néhány Akkor még a vé mint mostan... Hol lehet az ágyú és hol az orosz, meg hírmondónak bent a sötét éjszánál, vagy talán sokkal feljebb...

Sötétlő éjszaka rongyok egymásba a tavasznak búbjá multba vetett telén, a füstös, rozs szakadozott kato

Még a lehulló, me esését is meg lehet És ilyenkor lá tető nélküli háza kat, amelyeket egy a csont és hús...

nyokat és gyerme vizz valahová, az a reménytelenségt Sötétlő éjszaka sűrű, gyors sorba támad a lombna titokteljesen repül rak; és szállnak szemű, okos tekim kezünk: a srapne meg én. A szava kitaláljuk egymás

Glatz Jakabbal, v tanulóársával, a l egykori schneppfen féle nevelőintézet késszel és consis barátjával, folytat az alakja bennünk mert — egyik éle rich J. G.: Jakob C Wien, 1834. 119 egyház az 1806.

volna, amit azonban lelkész, el nem fog levelében papírra Már az egész Weir tem Goethénnkel megkaptam tőle

A vele való b említett Glatz oly érdekes adatot ta sében (Einige Züg zischen Superinte Wien, 1812.) azt, h indult lélekkel és reám sok tiszta

**FÜSZE
KÁK**

HIREK.

Sötétlő éjszakákon.

— Naplófejezet. —

Sötétlő éjszakákon, mikor foszlányfelhők futnak az égen és a fák beszélni kezdenek a maguk nyelvén; mikor az emberek nyugvóra térnek és csak az árnyak kezdik meg misztikus sóhajukat a virágverte, harmatáztatta földön, beszélgetésbe kezdünk egymással: én, a sárga, összehorpadozott srappellhüvely, meg egy földszínű, összezakadozott katonasapka némán, hangtalanul.

... Az ágyúk a falunk végébe voltak elásva, mikor az oroszok jöttek; és ott találtam a srappellt, mikor — elmentek. A sapkát pedig jóval messzebb, néhány kilométernyire a falunktól... Akkor még a vér sem volt rajta olyan fekete, mint mostan... Azóta mennyi minden történt! Hol lehet az ágyú, melyből ezt a srappellt kilőtték és hol az orosz, akinek csak a sapkája maradt meg hírmondónak?... Talán valahol ottan, ottan bent a sötét éjszakában fent... ott a csillagoknál, vagy talán a tejútnál, vagy még feljebb, sokkal feljebb...

Sötétlő éjszakákon, mikor a szakadozott felhőrongyok egymásba olvadva tovaszállnak; mikor a tavasznak bűbájós varázsát keserűvé teszi egy multba vetett tekintet... beszélgetni kezdünk: én, a füstös, rozsdás srappellhüvely és a véres, szakadozott katonasapka. Hallgatva beszélünk. Még a lehulló, meggyűrt, sápadt-fehér szirmok esését is meg lehet hallani, ha mi beszélünk.

És ilyenkor látni vélem a fekete falvakat, a tető nélküli házakat, az útszélén repdeső varjakat, amelyeket egy csomóba tömörített a vérszag, a csont és hús... Látom az ijedt tekintetű asszonyokat és gyermekeket is, akiket rozoga szekér visz valahová, az ismeretlenbe, a hontalanságba, a reménytelenségbe...

Sötétlő éjszakákon, mikor a felhőfoszlányok sűrű, gyors sorban követik egymást és szava támad a lombnak, virágnak, a levegőnek; és titokteljesen repülnek erre-arra a szentjánosbogarak; és szállnak halkán, észrevétlenül a nagyszemű, okos tekintetű bagyok, uhuk — beszélni kezdünk: a srappellhüvely, a véres katonasapka, meg én. A szavak itten feleslegesek, mert mi kitaláljuk egymás gondolatát, mi egymásban

élünk. A multunkat is összeköti sok minden: sok bánat, meg gyász, sok vér és komor való. Sőt a jövőnk is egy lesz: nem fogja tudni senki, hogy mi kik voltunk; senki sem fogja kérdeni, hogy a srappellhüvely hol dörgött halált és a sapkára hol száradt rá a vér? Senki sem fogja kérdeni, mi történt azon tavaszi, puszkaporral átítatott napon, mikor szélnél gyorsabban mentek előre a magyar katonák és a csatakiáltásoktól megrészegedett lelkük büszkén, bátran tört előre; — amikor mi egymásra találtunk.

Sötétlő éjszakákon, mikor a felhők színei ezer árnyalatot mutatnak a hold fényétől; midőn a földet is átfestegeti a világos és feketében úszó árnyak sorozata, visszagondolok az első szabad napra, mikor már nem volt földünkön orosz. A földeket megszállva tartotta a füledt levegő, a mezőket sáncok sora verte fel; a letaposott föld pedig kőkeményen csillogott végig egészen a látóhatárig... És a látóhatár felől örömteljes szekerek jöttek, Isten tudja, honnan, merről. A romok közé jöttek, a kövek közé: — élni! Ruhájuk rongyos volt, szemükben könny csillogott, lelkükből pedig valami csodálatos sugár tört keresztül. Kik lehetnek e furcsa emberek, kérdeztem önmagamtól? Semmijök nincsen, csak ők maguk és az is csak amolyan árnyékkéfé és mégis valami öröm, boldogság van az arcukban! Micsoda emberek lehetnek ezek, akik a felperzselt, semmivé tett hajlékból életkedvvel újat akarnak építeni? — kérdeztem önmagamtól és elfordultam tőlük, hogy ne lássák, hogy — sírok.

Sötétlő éjszakákon, mikor a foszlányfelhők repülve hastják az éjet, hogy egymással összefonódva, nászútra induljanak — beszélni kezdünk mi hárman egymással. És még így hangtalanul elmerengünk, kívülről a természet illatát érzem a megújulás ezer varázsával. Kinézek. Az égről már elmentek a felhők, s a csillagok, a hold aranyos hímport szórnak a földre. Egészen felvidulok. A srappellhüvely is erősebben fénylik: mosolyog, nevet. Csak a katonasapka marad barna, mint a föld, csak az néz még komorabban be az éjszakába... *Marencsin Zoltán.*

Kormányképviselő. A vall.- és közoktatásügyi miniszter dr. Wallentinyi Samut, az eperjesi koll. főgimnázium tanárát a késmárki főgimnázium-

ban ez évben megtartandó érettségi vizsgálatokra kormányképviselőnek küldte ki.

Vallásos estély. Az evang. theol. Belmissió-Egyesület május 10-ikén, szerdán d. u. 6 órakor vallásos estélyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Közének. 2. Béry Gyula: «A hit» c. költeményét szavalja Gömör K. Nándor. 3. Dr. Szlavik Mátyás, ev. theol. akad. tanár felolvasást tart: «A két, sőt több lélekről». 4. Marencsin Zoltán: «Ha nem sír majd az ágyú» c. költeményét szavalja Oszwald Klárka. 5. Imádkozik Varga László. 6. Cohle: «Isten, ki fent uralkodol» kezdetű fohászt énekl az ev. theol. akad. énekkar. Az estélyre a nagyközönséget tisztelettel meghívja a rendezőség.

Kitüntetés. Kamenicsky Miklóst, az eperjesi kir. kath. főgimnázium tanárát, aki jelenleg a 67-ik gyalogezred hadapródja, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért II. oszt. ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

Közyűlés. Az Országos Vöröskereszt-Egyesület eperjesi fiókja május 7-ikén, vasárnap d. e. 1/2, 12 órakor a vármegyeháza kistermében évi közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal: 1. Elnök lemondása. 2. Dr. Holénia Gyula kórházparancsnok jelentése az eperjesi 200 ágyas Vöröskereszt-kórház mult évi működéséről. 3. A számvizsgáló-bizottság jelentése. 4. Indítványok.

A Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság ápr. 1-jén megkezdte működését Fő-utca 133. sz. alatt, a Pulszky-féle házban. Betétek a legelőnyösebben kamatoztatnak.

Új szepességi vonatok. A Ksod. vasút igazgatósága új vonatot állított be Abos és Eperjes között, s így a Szepességgel való vonatösszeköttetésünket lényegesen megjavította. Az új vonat reggel 8 óra 33 perckor érkezik és d. u. 2 óra 28 perckor indul.

Kitüntetés. A kassai katonai parancsnokság vezénylő-tábornoka, Hartwigh altábornagy az eperjesi Vöröskereszt-kórház cs. és kir. katonai nyilvántartási irodájába beosztott Pollak Gyula őrmesternek, a háború folyamán tanúsított kiváló szolgálatainak elismeréséül, a legmagasabb szolgálat nevében dicséző elismerését fejezte ki.

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!

Glatz Jakabbal, volt késmárki s majdan jénai tanuló társával, a kiváló szónokkal és íróval az egykori schnepfenthal (Gotha mellett) Salzmann-féle nevelőintézet tanárával, majd wieni lelkész és consistoriumi tanácsossal, legjobb barátjával, folytatott?; amely legjobb barátunk az alakja bennünket annyival inkább érdekel, mert — egyik életírójának adatai szerint (Wenrich J. G.: Jakob Glatz, ein biographische Skizze. Wien, 1834. 119. lap), — az eperjesi ág. ev. egyház az 1806. év végén lelkészének óhajtott volna, amit azonban ő, aki akkor már Wienben volt lelkész, el nem fogadhatott. Hozzáintézet egyik levelében papirra vetette Bredeczky azt is, hogy: Már az egész Weimar ismer! Tegnapelőtt beszéltem Goethénnel! S milyen ember ő! Emléktől megkaptam tőle Hermann és Dorotheát!...

A vele való barátság az, amelyről a most említett Glatz olyan szépen írja meleg és annyi érdekes adatot tartalmazó szép megemlékezésében (Einige Züge aus dem Leben des Galizischen Superintendenten Samuel Bredeczky. Wien, 1812.) azt, hogy: «... ez a kötelék, — megindult lélekkel és élénk hálával ismerem be, — reám sok tiszta örömmel lett forrásává, úgy

mint a vigasztalásnak és megerősödésnek is, a csendes gondoknak és a csendes életnek óráiban!»

Milyen megindítóan mondja el 1805-ben Wienből Galiciába tett utazásának leírásában azokat az érzelmeket, amelyek lelkét rabul ejtették akkor, amikor a Tátra felé közeledve, a Kriván felett, az aláhanyatló nap fénytengerében, egy hatalmas sast lát keringeni. Lelke is felemelkedik ezzel a királyi madárral, és a magasban visszafelé tekint! Barátai felé, akiknek elvesztése oly nagy fájdalommal tölti el és akikre gondolva, így végezi szavait: «Látlak-e ismét titeket!? Avagy nekem is várnom kell arra, amíg felszabadult lelkem szintén a magasabb világokba szárnyal, ahol szíveink egykor bizonynyal ismét találkozni fognak!?»

Hogy milyen volt tanáraival szemben: azt különösen megvilágíthatja az 1796. év ápr. hó 4-ik napján Sopronban elnyert bizonyítványa, amelynél szebbet igazán alig olvashatunk és amelyben igazgatója: Stanislaides Dániel, valamint tanárai: Vietoris Jónás és Raitsch Péter azt írják róla, hogy ebben az «ékes ifjú»-ban mindig a legnagyobb gyönyörűségük telt, mert

lelkének kiváló tehetségeit, tanításuknak és utasításainak megfelelően, szorgalmasan tökéletesítette és lelkes buzgalommal volt azon, hogy elsajátítsa mindazokat az ismereteket, amelyekkel finom műveltségű embernek birnia illik és amelyeknek tudása kiválóan hasznos mindazokra nézve, akik bármilyen életpályán erényesen kívánják magukat fenntartani. Teljesen bízunk abban, — mondja tovább az említett bizonyítvány —, hogy igen bő gyümölcsét fogja ő majd aratni nemcsak szorgalmának, hanem gondos munkálkodással összekötött erényének is, amely által már eddig is olyannyira kitűnt. És ezt nemcsak szívből óhajtuk s kívánjuk, hanem hő imádsággal esedezünk az Istenhez, hogy kegyelmesen segítse elő az ő törekvéseit, amelyek mindenképpen dicséretre méltóak. «Tégedet pedig, kegyes olvasó, — így végződik a bizonyítvány, — kérünk, hogy kedves Bredeczkynek tanáccsal és tettel támogassad és légy meggyőződve arról, hogy sohasem fog az az eset beállni, hogy a neki adott tanácsot avagy támogatást meg kellene bánnod! És most tartson meg tégedet az Isten egészségben és viruló erőben, teid és a tudományos világ

**FÜSZERÁRÚK, CSEMEGÉK, CUKOR-
KÁK □ □ LEGJOBB MINŐSÉGBEN**

KLEIN JENÓNÉL

Sárosvármegyei Takarékpénztár

Résztvénytársaság Eperjes

(Alaptőke 800,000 korona) mint

a IV. nemzeti hadikölcsön hivatalos aláírási helye

elfogad jegyzéseket május 23-ig

a 6%-os hadikölcsönkötvényekre

és az

5 1/2%-os állami pénztárjegyekre.

Aláírási árak:

a 6%-os hadikölcsönkötvényekre:	az 5 1/2%-os állami pénztárjegyekre:
május 5-ig . . . 97-20	május 5-ig . . . 91-90
máj. 6-tól 23-ig K 97-50	máj. 6-tól 23-ig K 92-20

A jegyzések megkönnyítésére — előnyös kamatláb mellett — magas kölcsönöket nyújtunk.

«A Társaság.» Malonyay Dezső váratlan halála két oldalt foglal le A Társaság új számából. Márton Ferenc kitünően sikerült rajza mellé nádasdi Baán Achilles írt meleg, szép cikket az elhunyt íróról, akinek az utóbbi időben sok szép írása jelent meg A Társaság hasábjain. Pompás ötletes novellát írt az új számba Marjay Ödön, szép költeményt Móra Ferenc, aki önmagáról is ad prózában egy kedves portrét. Szenczációnan szépek az utolsó Tavasz Est miniatűrjeiről készült bájos fotografiák és kedvesek Endrődy Béla kísértő versei. Az altruizmusról írott cikk, a divatlevél

javára! Isten veled! Légy nekünk is kegyes jóakarónk! Még egyszer Isten veled!

Visszont egészen megindító az a hálatelt melegség, amellyel ő, az ifjú Bredeczky, hűséggel szeretett tanáraitól emlékezik meg. Tanáraitól közül, — ezt írja saját életrajzi adataiban, — Schmitz és Tschisch Tamás csetneki rektor, valamint Vietoris és Stanislaides (Sopronban) egész becsülésemet és szeretetemet érdemelték ki. Csak a legmélyebb hálával gondolok rájuk és azokra az érdemekre, amelyeket kiképeztetésem körül szereztek. Tschisch költötte fel lelkemben a szeretetet a tudományok iránt. Vietoris a hajlamot a természettörténeti tanulmányokkal szemben. S a derék Stanislaides a theologia iránt.

Jénáról pedig, melyről azt írta, hogy ez akkor érte el legszebb virágzásának korszakát, elmondja, hogy Fichte és Paulus magukra vonták az egész német közönségnek figyelmét; míg Schütz, a tiszteletreméltó Griesbach, Lodern és Hufeland a megszerzett pálmához újat fűztek. «Mily szívesen hallgattuk őket!», — így sóhajt fel, — mily boldogok voltunk előadásai élvezetében!? És, általuk mintegy feltűzve, mily buzgók voltunk abban, hogy tanulmányainkban az egyes hézagokat magánszorgalommal és olvasmányokkal pótoljuk!... Elmondja azután, hogy valósággal a legkedvesebb lelki táplálékul szolgált nekik Schütznek az előadásai Horácról és a neveléstanból. Hogy ugyanő milyen könnyedséggel fejtette ki a Kant-féle nézeteket a bölcséleti tárgyak felől? Hogy mily varázssal vonzotta be hallgatóit Horác vi-

és még néhány kisebb apróság egészíti ki a szám tartalmát. A Társaság előfizetési ára egész évre 18, félévre 10, negyedévre 5 kor. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Duna-palota-szálló.

Iskolai ünnepély. Az eperjesi városi r. kath. fiúiskola lélekemelő módon ünnepelte meg május hó 1-jén a Kárpátokban vívott titáni harcaink évfordulóját. A tanulók tanítóik vezetése mellett egy tanteremben egybegyűltek s itt ment végbe a szép ünnepély, melynek kiemelkedő pontja volt *Vrablovich* Román igazgató-tanítónak a tanulókhöz intézett alkalmi beszéde. A szép ünnepély prologgal, melyet Mlinarcsik Bertalan VI. o. tanuló szavalt és a tanulók által szép érzéssel előadott Himnusszal vette kezdetét. Alkalmi költeményeket szavaltak még: Gregor Bandi, Janek József, Tarbajovszky Imre IV. o. tanuló és Szedlák József II. oszt. tanuló. Közébe pedig kétszólamú hazafias dalokat énekelt a lelkesült gyereksereg, melyeket Berkő Pál tanító nagy hozzáértéssel vezetett. Az ünnepély méltó befejezést az ifjúsági szűzmáriás lobogóba történt zászlószögbeveréssel nyert.

Életútság. *Huczell* Zoltán, a cs. és kir. 67. gyalogezred hadnagya ápr. 30-ikán Ungváron egy szállóban szolgálati revolverével fölbölte magát. 22 évet élt. A fiatal hadnagy hosszú hónapokat töltött a harctéren, ahol egy ízben meg is sebesült. Idegzeje teljesen felmondta a szolgálatot, életútság s elégedetlenség vett rajta erőt. Ettől menekült a halálba. Megható levélben búcsúzott el szüleitől, nővérétől s tisztársaitól. Temetése katonai pompával május 2-ikán ment végbe.

Háborús délután. Az ág. h. evang. polg. leányiskola a vele kapcsolatos női keresk. szaktanfolyam és az elemi isk. növendékeinek közreműködésével május 13-ikán és 14-ikén délután 3 órakor a Kollégium dísztermében a *vak katonák és hadiárvaik* javára *háborús délután* rendez. Szavalatokon és zongoraszámokon kívül előadásra kerül Tordai Grail Erzsitől «Hungária leányai a hazáért» című allegorikus kép. A darab keretén belül az iskola növendékei az általuk hímezett zászlót átadják a 67. gyalogezr. harctérre induló menetszázadának. Belépődíj: földsz. ülőhely 1 kor.,

lágába? Különösen melegen szól a nagy Fichtéről, kiről azt mondja, hogy bölcséleti erkölcseni előadásai örökre feledhetetlenek maradnak. Azt tartja róla kiemelendőnek, hogy vele szemben nagyon igazságtalanok voltak az emberek. Ő, mint ember és mint tanár, igazán becsülésre méltó; mint bölcselő: valóban mélyen gondolkodó; és mint egy új iskolának az alapítója: igazán figyelemreméltó tünemény!... «Megállapodott, nyugodt előadása, — módszere, amellyel mindent tanítványainak jelenlétében fontolgatott és mérlegelt és amellyel a legfigyelmesebbekkel és legkitünőbbekkel az előadott tárgyakról azután megbeszéléseket folytatott: minden akadémiai tanárnak példányképpül szolgálhat. Ő volt csaknem a leginkább szeretett tanár, és előadásai a leglátogatottabbak voltak! Vélekedhetünk bármiképp, — így végzi erre vonatkozó feljegyzéseit, — az bizonyos, hogy Fichtének Jénából való eltávózása az a pont marad, amelyhez az egyetemnek hanyatlása közvetlenül hozzákapcsolódik.»

Aki ily nemes érzelmekkel volt eltelve tanárai iránt: miképpen érezhetett volna az másként saját tanítványaival szemben!?... Hiszen az a lélek, amely a tanárban mindenekfölött megbecsülendő vezetőt lát, akit hogy egész lelkünk-ből követni tudjunk, tisztelnünk és szeretnünk is kell egyszersmind: az, ha tanári hivatással áldja meg az ég, lehetetlen, hogy minden igyekvésével azon ne legyen, hogy tanítványainak mindegyikét maga iránt ugyanilyen érzelmekre nevelje.

(Vége köv.)

állóhely 50 fill. A jótékony célra való tekintettel a felülfizetések köszönettel fogadottnak. A jegyek mindkét előadásra előre válthatók Pálesch Árpád úr üzletében és az előadás előtt a pénztárnál.

A kárpáti csata emlékűnepe. Az eperjesi kereskedőtanonc-iskolában május 2-ikán d. u. 6 órakor tartották meg az ünnepélyt a kárpáti csata emlékére. Az ifjúság Szánik Ernő tanár vezetésével elénekelt a Himnuszt és a Szózatot, közben pedig *Vöröss* Sándor igazgató rövid beszédben méltatta a kárpáti csata alkalmából a Kárpátok fontosságát, a szövetséges német, tiroli, stájer és a magyar katona hősi kitartását és vitézségét. Résztvétel emlékezett meg azokról, akik az orosz inváziót végig szenvedték és hívek maradtak hozzánk a nehéz napokban. Az ünnepélyen a Kereskedők Társulatának elnöke, Holénia Béla is megjelent. Az ifjúság körében eszközölt gyűjtés az elpusztult kárpáti falvak javára 21 koronát eredményezett.

Nincsen jobb szájpoloszer

Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 1.20 k.

Nyugtázás. *Dobránszky* József színei r. k. piébános hívei a sárosvármegyei hadiárvaik alapja javára 40 kor.-t adományoztak.

Guna Gyula zongorahangoló a Konstantin-utcából a Főutca 63. szám alá tette át lakását. Előjegyzéseket a dohánytőzsdében lehet tenni.

Adomány. *Kompanyik* István boroszlói r. k. lelkész 16 koronát küldött kiadóhivatalunkba a sárosvármegyei hadiárvaik alapja javára.

9124 kor. 81 fill. gyűlt eddig egybe a hősök emlékművére. Már csak 875 kor. 19 fill. hiányzik, hogy az első tizezred elérjük. Kérjük olvasóinkat, tegyék ezt nekünk lehetővé!

Zahler Adolf terménykereskedő 100 kor.-t, egy magát megnevezni nem kívánó kereskedő pedig a polgármester útján 100 koronát adományozott a hősök emlékművére.

Könyv- és kóta-ujdonságok, művészi képeslevelezőlapok, divatos levélpapírok *Molnár Jenőnél* Eperjesen kaphatók.

Az eperjesi izr. hitközségi iskola (Stefánia-utca 4.) május 7-ikén d. u. 3 órakor, a dicsőséges kárpáti harcok első évfordulója alkalmából ünnepséget rendez, melyre a t. c. szülőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívja az igazgatóság.

NESTLÉ-FÉLE GYERMEKLISZT

csecsemők gyermekek és lábadozók legjobb tápláléka gyomor-és bélbetegségek után. Mindenkor kapható.

Próbadozót és tanulságos orvosi könyvecskét a gyermeknevelésről teljesen díjlanul küld a Nestlé-féle gyermekliszt társaság, Wien I., Biberstrasse 3/U.

MA

SZERKESZTIK: REMENYIK LAJOS WICK GYULA.

A lap szellemi részét vonatkozó közlemény Flórián-utca 4. számú kiüldendők.

Napló. Egy az

Az oroszok visszánáinktól tudtam meg könnyen sebesült m aggódjék — folytatta jól bannak velük. Na mondtam, hogy már közönségünkbe is. Aztán tisztet, mint hadnagy van. Ez már nyerseb szívű embernek láts elég udvariasan visel velünk, hogy most ő alatt egy ágyúdjere Remegésem tetőfokra reszkettem. A tisztet vigasztalt, de a hadn gúnyosan mondta: «I lövik a miénket» Gú s önértetesen, amint kikeltem magamból s fáj a lelkem, ha em ha ellenség is; de ké vér ömlik.» Komoly le a kapitány postáját, ságot. Kérdezte, ismer mel feleltem. Fölölv nagyon keveset értette nevetéséből következt győzelem áll benne. szott, hogy a két tiszt érttem, miről van sz sabban beszéltek, mint szakadt, a kapitány ké kért, hogy menjek tudtam elképzelni, mi keztem nyugtalanságg gyűjtöttem és előre mégis megálltam, mer akartam zavarni. A ké a fejük fölött, de m mégse tehetem, a ha és felköltötte az útban engemet Európa térké gyűjtöttem, végre me nekem ide jönni velü nem ismerte a latin b mutassam meg nekik a francia hadsereg. ujságból tudtam és Berlintől még nagyon tek, mint olyan embere tudják és büszkén muta szágot. Mi ehhez képest igaz — feleltem —, ho nak területben és népe és a monarchia sokka lesz eljutni a franciákra Wienbe, vagy Budapest Nem beszéltem tovább megszólalt az egyik fe jegyezte, hogy a néme van és katonáik is sokk

MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS

SZERKESZTIK:
REMENYIK LAJOS ÉS
WICK GYULA.

A lap szellemi részére
vonatkozó közlemények
Flórián-utca 4. szám alá
küldendők.

KIADÓHIVATAL:
KÓSCH ÁRPÁD könyv-
nyomtató-intézete.

Előfizetési pénzek — isko-
lák és tanítók részére az
Eperjesi Lapokkal együtt
egész évre 7 korona — ide
küldendők.

**A SÁROSVÁRMEGYEI NÉPOKTATÁSI
INTÉZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.**

•••• Az Eperjesi Lapok kéthetenként megjelenő melléklete. ••••

Napló. Egy sárosmegyei tanítónő feljegyzései az orosz betörés idejéből. :: 6.

Az oroszok visszavonulása után, ami katonáinktól tudtam meg, hogy a meglőtt tiszt csak könnyen sebesült meg. A foglyok miatt ne aggódjék — folytatta az orosz kapitány —, nálunk jól bánnak velük. Nagyon csodálkozott, mikor mondtam, hogy már jöttek Szibériából lapok községünkbe is. Aztán bemutatta nekem a másik tisztet, mint hadnagyot, ki a másik századnál van. Ez már nyersebb modorú és nem oly jószívű embernek látszott, mint a kapitány, de elég udvariasan viselkedett ő is. Nem érezte velünk, hogy most ő az úr itten. Beszélgetésünk alatt egy ágyúdőrej rezgettette meg az ablakokat. Remegésem tetőfokra hágott s egész testemben reszkettem. A tiszték észrevették, a kapitány vigasztalt, de a hadnagy hangosan nevetett és gúnyosan mondta: «Mit fél? A maguk katonái lövik a miénket.» Gúnyos nevetése megsértett s önérzetesen, amint egy magyar nőtől telhet, kikeltem magamból s azt feleltem neki: «Tudja, fáj a lelkem, ha embert látok pusztulni, még ha ellenség is; de kétszeresen fáj, ha magyar vér ömlik.» Komoly lett és igazat adott. Hozták a kapitány postáját, valami GAZETTA nevű újságot. Kérdezte, ismerem-e a cirillbetűket? Némel feleltem. Főolvasata hangosan, de bizony nagyon keveset értettem belőle. A tiszték boldog nevetéséből következtettem, hogy csupa jó hír, győzelem áll benne. Este a konyhába hallatszott, hogy a két tiszt erősen vitatkozik. Nem értettem, miről van szó, mert egymásközt gyorsabban beszéltek, mint velem. A vitatkozás félbeszakadt, a kapitány kilépett a konyhába s felkért, hogy menjek vele a tanterembe. Nem tudtam elképzelni, mit akarnak ottan, és igyekeztem nyugtalanságomat eltitkolni. Gyertyát gyújtottam és előre mentem, de az ajtónál mégis megálltam, mert az alvó katonákat nem akartam zavarni. A két tiszt egyszerűen átlépett a fejük fölött, de mikor látták, hogy én ezt mégse tehetem, a hadnagy lábával félretolta és felköltötte az útban fekvőket. Úgy vezettek engemet Európa térképéhez. Ott még gyertyákat gyújtottak, végre megértettem, miért kellett nekem ide jönni velük. A két tiszt úgylátszik nem ismerte a latin betűket, mert arra kértek, mutassam meg nekik Berlint s azt, hol áll most a francia hadsereg. Megmutattam, ahogy az újságból tudtam és mondtam, hogy bizony Berlintől még nagyon is messze vannak. Nevetek, mint olyan emberek, akik a dolgot jobban tudják és büszkén mutatták a térképen Oroszországot. Mi ehhez képest Magyar- és Németország? Igaz — feleltem —, hogy önök túlsúlyban vannak területben és népességben, de Németország és a monarchia sokkal erősebb. Nehéz dolog lesz eljutni a franciáknak Berlinbe s önöknek Wienbe, vagy Budapestre. Újra csak nevettek. Nem beszéltem tovább, de a hátam mögött megszólalt az egyik felköltött katona és megjegyezte, hogy a németeknek több erős várak van és katonáik is sokkal tanultabbak, ami nagy

előny. A teremben félhomály volt, nem tudtam megkülönböztetni, tiszt-e, közlegény-e, de a beszédmódja is elárulta, hogy intelligens ember.

A nagy átalakító erő.

A népek életében mindig voltak időnként nagy eseményekkel teljes időszakok, amelyek átalakítólag hatottak a következő idők folyására.

De nemcsak ezek az időnként ható események, hanem maga a mindent feledtető, gyógyító idő is mutat átalakító hatásokat. Az időnek lassú, szinte észrevétlen teremtő munkáját természetesenek, magától folyónak szokta tekinteni az ember.

De a mai nagy, világot rengető idő gyors átalakító hatását megdöbbenve érzi az élet mindenféle alakulata. Nem mulhat el nap, hogy ne éreznék a nagy idők hűvös szelét, s ne gondolnánk a jövő biztosan remélt nyugodalmasabb napjaira.

Békés, egymást megértő kor, erős hittel bízunk, eljősz előbb-utóbb ránk nézve dicsőn s boldogan! És mert talán közelebb érezzük a nyugodalmasabb véget, azért nem tartjuk korainak, ha a jövő bizonyos tekintetekben átalakult világára, s benne a mi szeretett munkaterületeinkre, a jövő népnevelésre gondolunk.

Nem kerülhet ki e terület sem az ércfalakat döntő idők hatását. Lesznek a népnevelés területén is kívánivalók a háború tanulsága révén, amelyekért a szebb, boldogabb és még erősebb jövőért fáradhatatlanul kell dolgoznunk.

De hogy a jövőt láthassuk némileg, nézzünk szét a munkásságunk területén ma, észrevesszük-e ott a nagy átalakító erő hatását a nagy mérkőzés második évének vége felé?

Sok ezren — Isten kegyelméből — évek óta azon fáradozunk, hogy hí fiatalokat neveljünk édes hazánknak. Célunkat elértük, mutatják a dicső tettek. A sok ezernek úgyszólván háromnegyed része a harcok dicsőteljes mezején készíti a jövőt; lelkesíti a reá bízott sereget: «győzni vagy halni» legyen ma jelszavunk.

Az itthonmaradottak pedig... hol is kezdjem? Nem panaszképen mondom. Ments Isten! Ma nincs panasznak helye. Fáradoznak, dolgoznak szívesen, mert a haza kívánja. Tanítanak negyven helyett százat. Vigasztalják az özvegyet, árvát, mert nincs szebb, boldogabb halál, mint a harctéren, kötelességünk teljesítése közben adni vissza lelkünket Teremtőnknek. Gyűjtenek, segítenek a közigazgatásnak stb., stb. S mily jól hat mindenkor a tanító szeretetteljes eljárása!

A ma képe látni engedi némiképp a jövőt. Bár nem tudhatjuk sohasem, mit hoz a jövő. De úgy a ma, mint a jövő kívánalmait fel kell ölelnie a tanítói munkának. Már ma látjuk, hogy az edzett, kitartó erő fölényt, hatalmat biztosít ellenségeink felett.

Az edzett, jól fegyelmezett testi erőnek fejlesztése az iskolai munka egyik fokozottabb feladata lesz. Fokozottabb tevékenységgel kell ezen a téren dolgoznunk, nemcsak a gyakorlati élet szempontjából, hanem a katonai szolgálat érdekében is. Előterbe tolja a háborús tanulság, hogy a gyakorlati tárgyakkal intenzívebben, a jövő céljainak megfelelően foglalkozunk. Nagy szerephez jut majd így a torna és kézimunka, mint a fegyelmezettség és kitartás hathatós nevelési eszközei.

De mivel az edzett testi erő csak akkor fejti ki igazi döntő erejét, ha a szellemi haladással lépést tart, úgy a szellemi téren is nagy munka vár édesmindnyájunkra.

A kötelességteljesítés megnyugtató érzését a tanítások során fejleszteni elmaradhatatlan követelmény lesz a jövőben. Az igaz érzésből fakadó kötelességteljesítés áldást s dicsőséget hozó egyaránt minden időben. Megtanított még a mai átalakulni kezdő világ egyébre is. Megláttatta velünk, hogy mily nagy szükség van egymás segítségére az embereknek.

Az igaz szociális érzés hiánya kerékkötője sok, talán nagyobb erőt produkálni képes dolgoknak. A jövő nagy erőktől átalakult világában az igaz szociális érzés fejlesztésének a népszerű rétegeiben a *népiszkola* elsőrendű feladata gyanánt kell szerepelnie. És még ki tudja, mily nehéz feladatok elé állít a jövő?

Jöjjön, teremtsen a nagy átalakító erő újabb kívánalmakat is, megbirkózzunk velük, mert kötelességünket híven akarjuk teljesíteni ezután is, úgy, mint eddig is! *Szémán József.*

Körlevelek.

1178—1916. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye valamennyi áll. el. isk. gondnokságának, községi és hitfelekezeti el. iskolaszékének és vezetőtanítójának.

A m. kir. vall.- és közokt.-ü. miniszter úr folyó évi március 31-ikén 4529. eln. sz. alatt a következő rendeletet intézte hozzám:

„Hivatkozással az 1915. évi január 16-ikán 2688—1914. eln. sz. alatt kelt és a *gyengeelméjűeknek a katonai sorozóbizottságok által való könnyebb megbíralására* vonatkozó rendeletre, szükségesnek tartom, hogy a C. minta alapján kiállítandó *kimutatásokon* ezen kívül az illetőségi községekre vonatkozó rovat kitöltése alkalmával az illető járás és vármegye neve is föltüntessék. Az időközben szerzett tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy ezen adatok hiányában a megfelelő katonai nyilvántartások kiegészítése, valamint a személyazonosság kétségtelen megállapítása sokszor igen nagy nehézségekbe ütközik.

Felhívom ennél fogva Tanfelügyelő urat, hogy ezen rendeletemet a hatáskörébe tartozó intézetek igazgatóival, illetve iskolaszékekkel és iskolai gondnokságokkal haladéktalanul közölje. Miről Címet tudomás, mihez tartás és megfelelő alkalmazkodás véget értesítem.

Eperjes, 1916. április 6-ikán. *Szabó Elemér* s. k.,
kir. tanfelügyelő.

1243—1916. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén levő összes állami, községi, izraelita és egyesületi óvodák és iskolák igazgatóihoz, tanerőikhez és óvónőihez.

Hivatkozással a m. kir. vall.- és közokt.-ü. miniszter úr f. évi márc. 14-ikén 31,188—1916., VII/b. sz. alatt kelt s a *NÉPTANÍTÓK LAPJA* f. évi április 6-ikán megjelent 14. számában *háborús emlékek gyűjtése és feldolgozása* tárgyában egész terjedelmében közreadott rendeletére, melyben az óvodák és iskolák tanerőinek figyelme ráirányítatik a még folyó világháború következményeiképpen úgy a házi, társadalmi, ipari életben, mint az iskolák működési körében a helyzet és körülmények adta szükségéből, valamint a hazafias készség sugallataképpen előterbe toltott rendkívüli tevékenységekre, felhívom Címet, hogy a rendelet beható megismerésével és átgondolásával, annak kívánata szerint vegye jegyzékbe és gyűjtse gondosan össze az adatokat, melyek a községre és intézetre jellemzővé

váltak. Létesítsen alapot a község iskolatörténetéhez az ott felmerült háborús események és egyéb jelentős dolgok feljegyzése által, továbbá a körlevélben foglalt kérdőpontok alapján állítsa össze az adatokat az 1914/15. és 1915/16. tanévekről, mely kérdőívek ekként kitöltve, a megjelölendő időben a kir. tanfelügyelőséghez lesznek beterjesztendők s általában terjeszkedjék ki mindazon eljárásokra, melyeket a rendelet megjelöl. Ezirányú eljárását a hivatalos iskolalátogatásom alkalmával is figyelemmel kívánom kísélni, miután, tekintettel azon fontos szempontokra, melyek a miniszter urat a rendelet kiadására készítették, súlyt kell helyeznem annak minél pontosabb és minél részletesebb végrehajtására.

Eperjes, 1916. április 8-ikán. Szabó Elemér s. k.,
kir. tanfelügyelő.

1355—1916. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye tanítói karához!

A vármegye alispánja SÁROSVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJÁNAK egyik legutóbbi számában 2976—1916. szám alatt a következő körlevelet adta ki:

„A sárosvármegyei orszádlúta vidékek fölsegélyezését célzó országos akció emlékművet adott ki a sorssújtottak javára. Az emlékmű ára 6 korona, mely összegnek majdnem egésze az orszádlúta vidékek fölsegélyezésére jut, miután a hirdetésekben jövő jövedelem az előállítási költséget legnagyobb részben pótolta.

Azon kérelemmel fordulok Címzettekhez, hogy a művet lehetőleg megszerezni és ismerőseik körében is ajánlani sziveskedjenek. Nemcsak a jövedelem szempontjából tartom annak elterjedését fontosnak és szükségesnek, hanem azért is, hogy a jövő nemzedék előtt minél több emléke maradjon ennek a gyönyörű mozgalomnak, mely annyi szeretetet váltott ki az ország egész közönségéből a sárosvármegyei sorstól sújtottak iránt, hálára kötelezve vármegyénk minden fiát, hogy munkájával, tetterejével s főleg izzó hazaszeretetével hálálja meg az ország közönségének azt, amit érte tett.

Az emlékművet az eperjesi Kósch-féle papírüzletben lehet megvenni. Tekintve, hogy a mű értékes szöveggel s gyönyörű illusztrációkkal van tele, az, a jótékony céltól eltekintve is, megérdemli azt, hogy a sárosi közönség minél több példányban megszerezze.

A körlevelet másolatban oly célból közlöm, hogy arról a tanítói kar is tudomást szerezve, igyekezzék a szóbanforgó művet akár a saját részére, akár — ahol arra kellő fedezet van — az iskola tanítói vagy ifjúsági könyvtára részére beszerezni. A szóbanforgó könyv ugyanis idővel a vármegye történetének értékes forrásmunkájává válik és az elmúlt válságos napok adalékait tartalmazván, becses kor- és kultúrtörténeti képet fog nyújtani az utókornak a világháború itteni helyi vonatkozásairól.

Eperjes, 1916. április 18-ikán. Szabó Elemér s. k.,
kir. tanfelügyelő.

1365. szám. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén működő összes tanítókhöz és tanítónőkhöz.

A Magyarországi Kárpátgyűjtés eperjesi osztályának tudvalevőleg egyik jelentős programját képezi a *gyógynövények gyűjtésének és értékesítésének meghonosítása vármegyénkben*, mely törekvésének eredményessé tétele céljából évenként megfelelő összeget irányoz elő a gyógynövények gyűjtése és értékesítése körül buzgólkodók megjutalmazására.

Miután faluhelyen a tanítónak, tanítónőnek van leginkább alkalmuk és módja a gyógynövénygyűjtést megkedveltetni és e téren irányítólag hatni, ezért a Kárpátgyűjtés eperjesi osztályának hozzám intézett kérelme folytán ezúttal is felhívom tankerületem tanítóságának figyelmét a szóbanlevő kereseti ág felkarolására és a lakosság körében való terjesztésére.

Az évenként eddig beérkezett jelentésekből örömmel tapasztaltam, hogy tankerületemben hovatovább több tanerő kezdi felkarolni a gyógynövény-gyűjtést, ami felette kívánatos is, mivel annak meghonosításával a lakosságnak főleg arra alkalmas osztálya évenként bizonyos keresethez juthat, mely jövedelem bizonyosan nem egy helyen fokozódni is fog.

Azon nemes célok és törekvések folytán, melyek a Kárpátgyűjtés eperjesi osztályát vezérlik a gyógynövények gyűjtésének és értékesítésének meghonosítását illetően, továbbá arra való tekintettel, hogy vármegyénk általában alkalmasnak tekinthető a jelzett irányú munkakör terjesztésére és állandósítására, tanítóságom terjessze ki figyelmét az ezirányú tevékenység kifejtésére és ne sajnálja a fáradságot, mellyel a lakosságnak és általában a társadalomnak szolgálhat.

A Kárpátgyűjtés eperjesi osztálya szívesen bocsátja rendelkezésre az érdeklődőknek a gyógynövények gyűjtését és értékesítését ismertető útmutatót, melyért a tanítók, tanítónők forduljanak hivatalomhoz.

Értesítem még tankerületem tanítóságát, hogy a gyógynövények gyűjtése és értékesítése körül az év folyamán kifejtett tevékenységükről hivatalomhoz legkésőbb f. évi október végéig részletes jelentést tegyenek annak igazolása mellett, hogy a községben kik mit és mennyit gyűjtöttek s kinek és mennyiért adták el a gyógynövényeket.

Megjegyzem végül, hogy az ügy körül nem talán szükséges felvilágosítás, avagy tájékoztatás iránti jelentéseket az emberbaráti célra való tekintettel mindenkor szívesen és elismerőleg veszem.

Eperjes, 1916. április 19-ikén. Szabó Elemér s. k.,
kir. tanfelügyelő.

Hírek.

Határidő. A *Kárpátok napjának* az iskolákban május 1-jén történt megtartásáról és az ez alkalommal a Kárpátoknak hazánk védelmében elpusztult falvai javára eszközölt gyűjtés eredményéről és a gyűjtött összegnek megfelelő továbbításáról szóló kimerítő jelentések az iskolák részéről sürgősen a kir. tanfelügyelőséghez beterjesztendők. A Hadikölcsön jegyzése körül a tanítóság által kifejtett tevékenységről és az elért eredményről a jegyzési időtartama alatt, vagyis ápr. 19-ikétől május 23-ikéig hetenként tájékoztatandó a kir. tanfelügyelőség, míg a jegyzési határidő lejártával mindjárt részletes jelentés teendő a nevezett hivatalnak, hogy mennyi hadikölcsönt jegyzett az iskola tanítója (tanítói), továbbá az ifjúság és az iskola hatása alatt a lakosság. A *madarak és fák napja* május 10-ikén vagy kedvezőtlen időjárás esetén az ünnepély 8 napon belül tartandó meg, melyről kivétel nélkül valamennyi el. iskola tesz jelentést a kir. tanfelügyelőségnek. A *béke napot* a hagyományos napon, vagyis május 18-ikán kell az iskoláknak megtartaniok, s az ennek megtörténtéről való jelentések június közepéig teendők meg a kir. tanfelügyelőséghez.

Hadikölcsön-jegyzés. Máris adhatunk némi számot a hadikölcsön jegyzése körüli buzgólkodásról. Kots Ferenc pécsújfalvi áll. el. isk. igazgatótanító ápr. 19-ikétől 26-ikéig a IV. hadikölcsönre való jegyzésképen 1400 kor-t gyűjtött. A tevékenységét továbbra is kitarthatja.

Tanítók özvegyei és árvái javára. Az eperjesi neol. izr. el. iskola részére a vármegye ajándékképpen megküldött, Kállay András által szerzett Magyar Király-himnusz 1 kor. árát Fleischmann Mór iskolai igazgató jótékony célra a kir. tanfelügyelőséghez küldvén be, onnan az összeg a hadban elesett tanítók özvegyei és árvái javára a NÉPTANÍTÓK LAPJA szerkesztőségéhez továbbított. — Stávorszky Ferenc vargonyi g. k. el. isk. tanító az Önfeláldozás ünnepét használta fel arra, hogy részint saját adományával, részint gyűjtésével szintén résztvegyen a tanítók özvegyei és árvái részére gyűjtött alap növelésében. Kezdetül kötelességének is ismerte azt, de a közbejött egyéb gyűjtések indították őt arra,

hogy ezt a jelenlegi időre halassza. Gyűjtésének eredménye mindössze 15 kor. 20 fill., de bízok benne, hogy ez összeget még gyarapíthatja. Az eddig gyűjtött összeg a várm. kir. tanfelügyelőség útján a NÉPTANÍTÓK LAPJA szerkesztőségéhez küldetett a jelzett alaphoz való csatolás végett.

Isk. alapvagyonnak hadikölcsönbe való fektetése. A vall.- és közokt.-ü. miniszter engedélyéből vármegyénk kir. tanfelügyelője a szedliczei áll. el. iskola alapvagyónának takarékbetétállományából ezúttal 1200 korona értékű hadikölcsönkötvényt jegyzett. Ezen intézkedés folytán a nevezett iskola alapvagyónát képező takarékpénztári betét összegének előnyösen kamatozó elhelyezése biztosított. Tekintve azt, hogy a rendelkezésre álló pénznek hadikölcsönbe való fektetésével nemcsak a haza iránti kötelességnek teszünk eleget, hanem egyszersmind a pénznek rendkívül előnyös kamatozását is biztosítjuk, felette ajánlatos általában, hogy az iskolai hatóságok az általuk kezelt és csakis kamatokban felhasználható különböző alapok tőkét hadikölcsönbe fektessék.

Nyilvános nyugtázás az eperjesi Tanítók Háza javára befolyt összegekről. Adományok: Eperjesi Takarékpénztár 50 K, Sárosvármegyei Takarékpénztár 40 K, Eperjesi Bankgyűjtés 20 K; *közönség* hozzájárulások: Hernádszentiván 1915-re 2 K, Kavocsán 1915-re 2 K, Sároskislalu 1915-re 2 K, Alsósebes 1915-re 2 K, Felsősebes 1915-re 2 K, Finta 1915-re 2 K, Kellemes 1915-re 2 K, Sebeskellemes 1915-re 2 K, Sebesvárja 1915-re 2 K, Kishárs 1914-re 2 K, Máté 1914-re 2 K, Hosszúvágás 1914-re 2, Poprádófalva 1914-re 2 K, Szulin 1914-re 2 K, Felsősom 1913-ra 2 K, Nyársardó 1915-re 2 K, Orkuta 1915-re 2 K, Pusztasalgó 1915-re 2 K. *Tagsági* hozzájárulások: Podszedli Mátyás 1915-re 4, Starmann Sándor 1916-ra 4, Habermann József 1914, 1915-re 8, Sárosi János 1915-re 4, Szklenár Pál 1916-ra 4, Zelény József 1915-re 4, Halyko Antal 1916-ra 4, Csatári János 1915-re 4, Schimkó Katalin 1915-re 4, Neurohr Vilma 1915-re 4, Barbierik Emil 1915, 1916-ra 8, Kohn Dávid 1914, 1915, 1916-ra 12, Petricskó Győző 1911—1915. évekre 20, Bihun János 1915-re 4, Gurkó József 1915-re 4, Kotosz Róza 1915-re 4, Molcsán József 1914. II, 1915-re 6, Kaffan Andor 1915-re 4, Polivka János 1915-re 4, Szereday Károly 1903—1915. évekre 52, Pataki István 1915-re 4, Mangesius Mária 1915-re 4, Komaniczky Pál 1914, 1915-re 8, Csiszárík Vazul 1913, 1914, 1915-re 950, Kizák Irén 1915-re 4, Dúzs Rózsa 1913, 1914, 1915-re 12, Szeghő István 1915-re 4, Krajczér Endre 1915-re 4, Hegedűs Pál 1914, 1915-re 8, Hegedűs Margit 1915-re 4, özv. Langer Vilmosné 1915-re 4, Kiszely Lajos 1914, 1915-re 520, Rausnitz Mór 1915-re 4, Ganz Lajos 1914, 1915-re 8, Engländer Mór 1914, 1915-re 8, Csanádi János 1911, 1913, 1914, 1915-re 1378, Köhler József 1916-ra 4, Drács János 1910. II, 1911. 1912—1915-re 22, Riják András 1913—1915-re 12, Hatala Ferenc 1914, 1915-re 8, Mikulás András 1914. II, 1915-re 6, Rezy Margit 1913—1915-re 12, Schwartz Gyula 1914, 1915-re 8, Batori Stefánia 1915-re 4, Szabó István 1913—1915-re 1130, Miklósné Dlugos Mária 1909, 1913-ra 8, Schönvitzy Gyula 1915-re 296, Kerekes Ilona 1913—1915-re 12, Karaffa Sándor 1915-re 1, és 1916-ra 4, Uram Péter 1913—1915-re 12, Kazinczy Borbála 1915-re 4, Cseh Szeréna 1915. dec. 31-ikéig 246, László Izsák 1915-re 4, Vrablovich Miklós 1914, 1915-re 8, Diószeghy Emma 1914, 1915-re 696, Andrassy András 1914, 1915-re 8, Richtárcsik János 1913-1915-re 12, Richtárcsik Jánosné 1913-1915-re 12, Gleviczky Gusztáv 1912—1915-re 16, Lénárd Ilona 1915-re 4, Schösser Gizella 1915, 1916-ra 8, Podleszny Etelka 1916-ra 4, Sitányi Mária 1915-re 4, Koscs Mária 1915-re 4, Zsedényi Géza 1914, 1915-re 8, Zsedényi Gézáné 1914, 1915-re 8, Voloszinovics Mária 1915-re 4, Pribulla János 1915. dec. 31-ikéig 4, Juhayné Marosi Júlia 1915. dec. 31-ikéig 18, Varga Ilona 1915-re 4, özv. Kubányi Lajosné 1915. dec. 31-ikéig 650, Ravasz Irén 1915. dec. 31-ikéig 8, Girgasch Dezső 1915-re 173, Girgasch Dezsőné 1915-re 173, Kernassevics János 1915. dec. 31-ikéig 6, Kabos Miklós 1915-re 4, Stefanyák Róbert 1915-re 4, Oleár Szilárd 1915. dec. 31-ikéig 8, Stávorszky Ferenc 1915. dec. 31-ikéig 10 kor. Eperjes, 1916. május hó 1-jén. *Slajchó Miklós*, pénztáros.

A «Vasárnapi» háborús közleménye — saját tudósítói napolyból, az olasz Shakespeare-ről is való, néhány érdekes olvasmányok: Zsolc regénye, Szép Ernő tárcája, Pap Zoltán Szederkényi Nándor s a rendes heti rovim és művészet, S VASÁRNAPI UJSÁG elő a VILÁGKRÓNIKÁVAL a VASÁRNAPI UJSÁG IV., Egyetem-utca a KÉPES NÉPLAP, a nép számára, félvre

A király m Őfelsége, mint értes fogadta a Hadsegély magyará Hubertus-je elmult hetekben kerülő özvegyei és árva

A M. Kárpátgy a mult héten fejezte amelyeket — a Kis ként — ezidén tervbe szakadást 5 méter áthidalta a «Hideg-p hidat emelt az Erdé — gyönyörű kilátó sított. A «Hideg-p tervezett lépcsőt ne hogy a föld tulajdon Az egyesület a Tarca újította és kiegészíté voltak befejezhető, adta meg a beleegy felé vezető útra is na ben annak mentén a Dubrava előtti do Tarca völgyére és a a Dubrava-szorosbar sége az egyesület egyúttal, hogy a tag folyamán kiváltani s Évkönyve még ugya kézbesített.

Sejteni, kifürk hogy mily számú so az új, május 24-ikén de szerencsét kipur denkinék és ezért re *Gorsó és Társa* ism Koronaherceg-utca egy sorsjegy által. H negyed 3 K., fél 6 K

Köszönetnyil rékpénztár a közism nagy nehézségekkel nek a már folyósított adományozott. E jó hálás köszönetet mo

Elsőrang

malá
megb
fűsze
bevez
ügynök
gyárv
„Malá
a refe
zésév
Klein Simon
Buda
körút

A «Vasárnapi Ujság» április 30-iki száma háborús közleményei során pompás képeket közöl — saját tudósítóinak felvételeit — Konstantinápolyból, az olasz harctérről, Szerbiából stb. Shakespeare-ről is van, mostani évfordulója alkalmából, néhány érdekes kép s szép cikk. Szépirodalmi olvasmányok: Zsoldos László és Walter Bloem regénye, Szép Ernő novellája, Szöllősi Zsigmond tárcája, Pap Zoltán verse. Egyéb közlemények: Szederkényi Nándor és Malonyay Dezső arcképe s a rendes heti rovatok: a háború napjai, Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás stb. A **VASÁRNAPI UJSÁG** előfizetési ára negyedévre 5 kor., a **VILÁGKRÓNIKÁVAL** együtt 6 kor. Megrendelhető a **VASÁRNAPI UJSÁG** kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.). Ugyanitt megrendelhető a **KÉPES NÉPLAP**, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félre 2 kor. 40 fill.

A király magyar vadászjelvénye. Ófelsége, mint értesülünk, legkegyelmesebben elfogadta a Hadsegélyező Hivatal által felajánlott magyar Hubertus-jelvényt. A jelvény, mely az elmúlt hetekben került forgalomba, az elesett katonák özvegyei és árvái alapja javára alapított.

A M. Kárpátgyesület eperjesi osztálya a múlt héten fejezte be azokat a munkálatokat, amelyeket — a Kissóczy Mátyás-út folytatásaként — ezidén tervbe vett, az újra beállott partszakadást 5 méter hosszban áthidalta, azonkívül áthidalta a «Hideg-patakot» s ugyanilyen hosszú hidat emelt az Erdei-lak előtt; ezen út mentében — gyönyörű kilátóhelyeken — ülőkéket is létesített. A «Hideg-patak» melletti kapaszkodóra tervezett lépcsőt nem lehetett megcsinálni, mint-hogy a föld tulajdonosa a munkálatokat tiltotta. Az egyesület a Tarca partján a faültetést is megújította és kiegészítette; a munkálatok itt sem voltak befejezhetőek, mivel két földtulajdonos nem adta meg a beleegyezést; azonkívül a Nagysáros felé vezető útra is nagy gondot fordított, amennyiben annak mentén két ülőkéket létesített: egyiket a Dubrava előtti dombon gyönyörű kilátással a Tarca völgyére és a Dubrava-szorosra, a másikat a Dubrava-szorosban. Midőn az Osztály vezetősége az egyesület t. tagjait erről értesíti, kéri egyúttal, hogy a tagsági jegyeket még május hó folyamán kiváltani sziveskedjenek; az Egyesület Évkönyve még ugyancsak május hónapban fog kézbesíttetni.

Sejteni, kifürkészni nem lehet biztosan, hogy mily számú sorsjegyek lesznek kisorsolva az új, május 24-ikén kezdődő osztálysorsjátékban, de szerencséséjét kipróbálni nagyon ajánlatos mindenkinek és ezért rendeljen egy szerencse-számot *Gorsó és Társa* ismert bankházában, Budapest, Koronaherceg-utca 11. Számos ember lett gazdag egy sorsjegy által. Hivatalos árak: nyolcad 1.50 K., negyed 3 K., fél 6 K., egész 12 K. Szerencse fel!

Köszönetnyilvánítás. Az Eperjesi Takarékpénztár a közismert drágaság következtében nagy nehézségekkel küzdő kollégiumi *tápiúti* *nek* a már folyósított segélyen felül még 50 kor.-t adományozott. E jószívű és nemes cselekedetért hálás köszönetet mond *az intézet vezetője*.

Elsőrangú élelmicikk

malátakávé eladására megbízható, a helybeli fűszerkereskedőknél jól bevezetett

ügynökök keres hazai gyárvállalat. Ajánlatok „Malátakávé” jelige alatt a referenciák megnevezésével

Klein Simon hirdetőirodájába Budapest, VI., Teréz-körút 8. alá küldendők.

A sárosvármegyei hadiársvák alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1916. május 3-ikáig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	930—
Vilicz János várm. árvasz. elnökhelyettes	Eperjes 100—
Id. Pálesch Árpád	Eperjes 20—
Ifj. Pálesch Árpád 67. gy.-e. zászl. víztész. érmének díja	Harctér 20—
Zsebráczky Géza esp.-pléb.	Bártfa 30—
Zima Andor plébános	Pusztamező 18:36
(nagybányai, szentsír melletti gyűjtése híveitől)	
Dr. Csáth Ágost egyet. m.-tanár	Eperjes 100—
	Osszesen: 1218:36

A fennebb felsorolt adományokat — melyek részint közvetlenül, részint általán lettek az eperjesi kir. adóhivatalba befizetve — ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt adakozóknak áldozatkészségükért — a hadiársvák nevében is — hálás köszönetet mondok. Eperjes, 1916. május 3. *Máriássy Béla*, vm. árvasz. elnök.

ŐRIÁSI

hajok vannak most a bádodgobozok körül a nagy bádoghány miatt, úgy hogy gyáramban több ízben tüzemzavar fordult elő, mert nem tudtam a sokféle nagyságú bádodgobozokat beszerezni. Mely tisztelettel kérem tehát a t. fogyasztó közönséget, hogy bevásárlásainál legyen szives csak az őriási

FEDÁK

cipőkrémet kérni, hogy a szükséges dobozok készítése egyöntetű legyen, mert csak így lesz módomban tisztelt vevőim őriási szükségletét, dacára a súlyos viszonyoknak, kielégíteni. Az őriási Fedák.

CIPŐKRÉM

ma már nélkülözhetetlenné vált minden háztartásban, mert Házi-asszonyaink meggyőződtek arról, hogy ezen kipróbált, jó cipőkrém az összes gyártmányok-t felülmúlja. Az őriási Fedák-cipőkrém a nyersanyagok folytonos emelkedése folytán

40 filléres árban

kerül forgalomba, mert sikerült nagyobb mennyiségű, elsőrendű minőségű nyersanyagot beszerezni és így a háború előtti kitűnő minőségben

mindenütt kapható! ::

VADÁSZ ZSIGMOND
vegyészeti gyára
Budapest, VI., Lehel-utca 29. sz.

Eperjes anyakönyvből. Eperjes város népmozgalmi viszonyai az anyakönyvi hivatal adatai szerint ápr. folyamán a következően alakultak: Házasság kötött 4, ezek közül protogám (házasfelek egyike sem élt még házaseletet) 3 és tiszta palingam (mindkét fél özvegy vagy elvált) 1. Születtek 27-en, élve 25 és halva 2. Halálozások száma 42, ezek közül 9 hősi halált halt. Természetes szaporodás tehát minus 19, vagyis 19-cel többen haltak meg, mint amennyien születtek.

Május 1-jei ünnepély Bártfán. A bártfai áll. polg. fiú- és leányiskola a miniszter intenciójának megfelelően, igen szép ünnepélyt tartott a Kárpátok, hazánk eme sziklafalának dicsőítésére. Ugyanis d. e. 1/2 11 órakor gyülekezett az ifjúság, valamint a meghívott közönség és a hatóságok fejei, hogy főképp itt a határon méltóképpen áldozzanak a kárpáti hősök emlékének. Bevezetésül az ifjús. énekkar a Szózatot énekelte, majd *Antal Margit* tanárnő gondolatokban gazdag, valóban magas szárnyalású beszédet tartott általános tetszés közt, végül a Himnusszal zárták be a lelkes ünnepélyt. A karének betanítása *Lamos Piroška* tanárnő szakértelmét dicséri. Utána az ifjúság kivonult a temetőbe, elesett hőseink sírjának megkoszorúzása végett, ahol *Fúria Ilonka* IV. o. növ. néhány lelkes szóval emlékezett meg hőseinkről. Egyébként a hősök sírját évenként május 1-jén mindenkor föl fogja keresni az iskola. A rendezés *Dúss Róza* igazgatónő kezeiben volt. A kárpáti falvak fölépítésére szép összeg gyűlt egybe.

Ünnepély a vakok intézetében. A május 1-sei nemzeti ünnepély alkalmával a Vakok Eperjesi Intézetének növendékei szerény ünnepélyt rendeztek, mely alkalommal igazgatójuk előadásban ismertette az ünnep jelentőségét és rámutatott arra a sok szenvedésre, melyet az oroszultá vidékek inségesei elszenvednek. Ezen megindulva, a vak növendékek maguk között csekély keresetükből gyűjtést rendeztek, melynek eredményösszegét, 10 kor.-t, a lerombolt kárpáti falvak felépítéséhez beküldötték. Az intézet ünnepélye után a növendékek a városi Vigadóban rendezett nagyszabású ünnepélyt hallgatták végig.

18-évesek bemutató-szemléje. A 18-évesek május 2 ikán megtartott bemutató-szemléjén 168-an állottak sor alá, kikből 131-en váltak be.

Köszönet és nyugtázás. A *kárpáti harcok emlékére* rendezett hazafias ünnepélyünk alkalmával 303 kor. 60 fillér gyűlt be a feldúlt kárpáti falvak fölségélyezésére. Ez összeget nyilvánosan nyugtázzuk s egyszersmind lelkes és hazafias közönségünknek ez áldozatkészségéért forró köszönetet mondunk. Eperjes, 1916. május hó. *Az ünnepélyt rendező intézetek igazgatóiságai.*

Iskolamegnyitás. Az eperjesi járás főszolgabírája a vörhenybetegség miatt szünetelt nagysárosi áll. el. iskola megnyitását elrendelte.

Szerencsétlenség. Radoma községben két fiatal fiú: id. és ifj. Petrovski József egy régi lövészárkban bombát találtak. Gondatlanságból a kanócot meggyújtották: a bomba robbant és mindkét fiút súlyosabban megsértette. Mostan a városi kórházban gyógykezelik őket.

Lopás. Mihók István mocsármányi gazdálkodótól a nagyállomáson ismeretlen tettes egy fekete bőrtárcát lopott el, melyben 1093 korona volt. A nyomozás folyik.

Steckenpferd- liliomtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a/Elbe

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szepől ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való fölülmúlhatatlanságáért. **Ezernyi elismerőlevél!** Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ugyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 1 K 50 f-ért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertüzletekben stb. Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Manera liliomkrémje (80 fillér egy tubus). Kitűnő szer női kezek gondozására.

□ SZINHÁZ ÉS ZENE. □

Psylander házasodik. A széles körben kíváncsiságot keltő probléma szombaton végre megfejtődött. A mozikközönség talán még pénteken is hitette, hogy valami valóság mégis csak van a Psylander házasságában. Szombaton kiderült, hogy a «Psylander házasodik» egy jókedvű, kedves szerelmi történet, amelynek finom bonyodalmi csak a nagy mozzinésnek adnak alkalmat egy új szerep kiváló kreálására. Az újdonság sikere az Olympiában a legvérmesebb várakozást is kielégítette. A színház megtelt, s a teli nézőtér kitűnő hangulata bizonyítja a darab sikerét. Sikere volt Psylander mellett a «Kastély gazdát cserél» című háromfelvonásos vígjátékknak, amelyben svéd színművészek brillíroznak.

Felelős szerkesztő:

Kiadótulajdonosok:

Dvortsák Győző.

Koós Ernő és Frigyes.

FOGTECHNIKAI TEREM.

Fogsorokat és egyes fogakat, arany platina-koronát, híd munkát rágásra kifogástalanul használható, művészies és ízléses kivitelben készítek; valamint foghúzás, fogtömés legjutányosabban.

LEFKOVITS IGNÁC - KASSA F6-utca 65. :: I. emelet

vizsg. fogtechnikus, jó és szép munkáért a milleniumi országos kiállításán kitüntette.

EI

Előfizetési
Egész évre . . .
Félévre
Negyedévre
Hirdetési díj: Egy
peltisor egyszeri hí
15 f. Közlemények s

A mezőgaz

Az a szózat
földművelési m
alkalmából a ga
rátereli a figye
legszelebb és
legjelentősebb
kentésre önkér
kérdés, hogy a
való gerince: a
is állta meg h
megpróbáló há

A mérleg eg
a fronton teljes
háborús esemén
fény és dicsősé
kérges tenyerek
megedzett izmok
tek. A magyar p
sáról legendák
szárnyaltak a vil
szereztek a ma
tehát a magyar
ségével záródik

Láttuk azt is
ittthon hasonló

TÁ

Ha nem s

Ha nem sír
S nem fo
És újból itt
Kik küzd
Valami cser
Suhan sz
Fátyolt ter
Mely seb

Ha nem sír
S mindet
Sebet nem
S övez a
Egy szent e
Szívünkbe
S felszikkad
A hulló k

* Szavalt a május
Oszvald Klárka.

Vasárnap

az évad
legragyogóbb
vígjátéka:

VENDREY FER

HALTENBERGER BÉLA KASSA.

:: RUHAFESTŐ-, ::
VEGYTISZTÍTÓ- ÉS
GÖZMOSÓGYÁR.

■ ■
ÁTVÉTELI ÜZLET
EPERJESEN FŐ-U.
23. SZÁM ALATT.

Amennyiben a gyár jelenleg
□ is teljes üzemben van, □
ruhák, egyenruhák, függönyök stb.
most is a rendes módon
festetnek és tisztítanak.

Gallér- és kezelőtisztítás
a szokott szép kivitelben.

Gyászesetben ruhák festése feketére.

65-1916. szám.

Faarverési hirdetmény.

A jákórései községi volt úrbéres-birtokosság 1916. évi május 25-ikén d. e. 11 órakor Jákóréstén, a községi bíró házában tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen eladja a tulajdonát képező vásárolt erdő B. üzemosztályában a közig. gazdasági albizottság 733-1912. számú határozata értelmében a gazd. terv szerint kihasználható 3211 drb 20-50 cm. átmérőjű **jegenyefenyő** műfának mintegy 2755 köbméterre becsült fakészletét.

Kikiáltási ár: 16,560 korona. Bánatpénz 1656 korona.

Utóajánlatok nem fogadtnak el. Az árverés eredménye az ajánlat benyújtójára azonnal, eladóra azonban a bizottság jóváhagyása után válik kötelezővé.

A feltételek az eperjesi m. kir. állami erdőhivatalnál és az úrbéres-birtokosság elnökénél tekinthetők meg.

Jákórése (Sárosvármegye), 1916. április 30.

Hovan Pál s. k.,
úrbéri elnök.

Milliók
használják

Köhögés

rekedtség, hurut és nyálkásodás, görcs és
hőhurut ellen

KAISER
MELLKARAMELLÁIT

□□□ a három enyő védjeggyel. □□□

6050 közjegyzőileg hi-
teles bizonyít-
vány orvosoktól
és magánosoktól igazolják a biztos sikert.
Nagyon alkalmas és jóízű cukorkák!
Csomagja 20 és 40 fill., doboza 60 fill.

Kapható Eperjesen: Molitorisz István, Korn
Vilmos, Williger Pál gyógyszerárban és
Pálesch Árpád drogériájában, — Bártfán:
Tirscher István gyógyszerárban.

Megbízható, 15-18-éves

kifutó-fiút

keres azonnali alkalmazásra
Kósch Árpád könyvnyomdája
..... Eperjes, Fő-utca 59.

Nyomatott Kósch Árpád könyvnyomtató-intézetében, Eperjesen.

Kiadó

üzleti helyiség
szeptember 1-sejétől
Főutca 53.sz.házban.

Első Eperjesi Bútorszállítási Vállalat

PASZTERNÁK MANÓ.

Átköltöztetések

és mindennemű szállítások pontos,
megbízható elintézése. :: Iroda
áthelyezve Kovács-utca 14. számú
saját házba. :: Telefon 105. sz.

Nagyszerűen bavit a harcúterén küzdőknel és
általában mindenkinél miat legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-,
mell- és hátfájás stb. esetiben

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. capsici
compos.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Üvege K -80, 1-40, 2-.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvet-
lenül az „Arany országhoz” címzett
Dr. Richter-féle gyógyszerárban,
Prága 1, Ellisabethstr. 5.
Naponta szétküldés.

Olcsó trágya

eladó a 15-ös tűzér-
kaszárnyában. :: ::
:: Szekerenként 1 korona.

SZEPLŐS

csúnya leányok, májfoltos, kiüté-
ses asszonyokon azonnal segít

A VILÁGHÍRŰ FÖLDES-féle

MARGIT
CRÉME és
SZAPPAN

A Margit-crème rögtön szüntet szep-
lőt, májfoltot, bőrkiütéseket, atkát
(mitesser) és mindennemű bőrbajt.

A Margit-crémétől az arcőr üde, rózsás lesz,
a ráncok, a redők eltűnnek. A Margit-crémét a
világ legszebb asszonyai, hercegnők, grófnők,
bárónők, híres művésznők stb. használják s el
vannak ragadtatva annak páratlan bőrkonzerváló
és bőrszépítő hatásától. — 6 koronás rendelé-
seket bárhová bérmentve küld

Földes Kelemen gyógy-
szertára Aradon.

Kapható minden gyógyszerár-
ban, drogueriában és illatszer-
kereskedésben. :::